

ТИХ „Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ“, ВАРНА –
УЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ
СЪС 70-ГОДИШНА ИСТОРИЯ

Мария Добрева, фондация „Вигория“

Изминалата 2019 година бе провъзгласена от Генералната асамблея на ООН за Международна година на Периодичната таблица на химичните елементи. Това мащабно събитие бе посветено на 150-

годишнина от откриването на Периодичния закон на химичните елементи от великия руски химик Д. И. Менделеев.

За хилядите възпитаници на Техникум по индустриална химия „Дмитрий Иванович Менделеев“, 2019 година бе особено вълнуваща и поради един друг факт – 70-годишнината от създаването на химическия техникум. За да бъде отбелязването на тази годишнина още по-трайно, задълбочено и емоционално, специална заслуга има Недялко Илиев, авторът на книгата „Летописни страници“. Тази книга с внушителни размери – 544 страници, формат 170/240 мм, разкрива дългата и богата история на учебното заведение, изиграло решаваща роля за обезпечаване на кадри, така необходими за икономическия растеж в страната ни, и най-вече в Долината на химията – Девненските химически заводи. Негови възпитаници работят като учители по химия, лаборанти, апаратчици, инженер-химици, научни работници, но има и оперни певци, артисти, художници, музиканти, писатели, морски капитани и др. Високото качество на учебно-възпитателния процес в учебното заведение е фундамент за добрата реализация на неговите възпитаници.

Да разкаже невероятната история на това учебно заведение се заема един негов възпитаник, инж. Недялко Илиев. Желанието да остави писмена следа за тази ковачница на химически кадри и за професионалния и творчески път на учители и ученици, е било по-силно от трудностите и предизвикателствата, пред които се изправя по събирането и преглеждането на документи, спомени от възпитаници, обобщаването на огромния снимков и текстови материал за първите 50 години (от 1949 до 1999) на учебното заведение.

В предговора на книгата акад. Марин Кадиев пише:

..... В този отрязък от време точно и вярно е показана една ярка пъстрота на училищния живот в цялото му многообразие, жизненост и целеустременост на учители и ученици към знание и професионална реализация в областта на химията. Българското училище е нарисувано живо и образно като учебно-възпитателен процес, като взаимоотношения учител – ученик, като социални преобразования и иновации, като интензивно преодоляване на стари учебни канони и догми и как химическите знания се превръщат в професионални привычки, навици и умения в практическа насоченост в областта на голямата химия и хранителните технологии. В този техникум се започва от нулата, за да се достигнат върхови постижения в учебното дело. Посочени са многобройни ситуации от педагогическата практика, които липсват в дидактиката и теорията на възпитанието, разказани са неповторими случки и преживявания, които са свързани не само с обучението по химия, но и по всички училищни дисциплини и са оценени прецизно от психологическа гледна точка като стойност и значимост.

В тази документална книга няма сухо и протоколно изброяване на хора, събития, факти, процеси и дейности по дни, месеци и години, а всичко е разкрито като човешки характери, като динамичен духовен живот. Тук има живи хора, жизнена училищна обстановка, жив контакт и сливане между духовността на учител и ученик и преодоляване на обективни и субективни трудности при изграждане на материалната база в училището.

Ето една кратка извадка от спомени на възпитаничка на техникума (стр. 235):

За мен беше чудодейна тази комбинация от една „наука на чудесата“, един добър учителски колектив (аз съм учила в периода 1965-1969 г.) и един град край морето. Тази амалгама беше прекрасна среда за израстване, която се превърна в трамплин в живота ми. Наред с учебните занятия се провеждаха и извънкласни форми на работа – кръжоци, танцов състав за народни танци, певчески хор на три гласа, ръководен от учителя по музика г-н Мицев, който ръководеше и духовия оркестър на техникума. Целият учителски състав беше много добре подготвен и с високо чувство за отговорност.(М.Д.)

През 2003 година учебното заведение Техникум по индустриална химия бе реструктурирано в Професионална гимназия по химични и хранително-вкусови технологии – ПГХХВТ „Д. И. Менделеев“. Гимназията е единственото учебно заведение в Североизточна България, което подготвя високо квалифицирани кадри за химическата промишленост на ръководни и изпълнителни позиции.

След тържественото отбелязване на 70-годишнината на Техникума през март 2019 г. и вълнуващата среща на негови възпитаници на 26 октомври същата година в зала на Фестивалния и конгресен център, гр. Варна, книгата „Летописни страници“ ще съхрани по най-добрия начин изпълнената с трудности, но и с много ентузиазъм, история от първите 50 години на химическия техникум. Така, изданието на летописите му се превърна в едно ярко събитие в Международната година на Периодичната таблица на химичните елементи. Периодичната система (таблица) и Периодичният закон са най-голямото научно постижение на проникателния и гениален руски учен – Дмитрий Иванович Менделев, чието име носи учебното заведение.

Кратки бележки за автора на „Летописни страници“.

НЕДЯЛКО ИЛИЕВ е роден през 1953 г. в гр. Ямбол. В ранната му детска възраст семейството се премества да живее във Варна. Средното си образование завършва в ТИХ „Д. И. Менделев“, а висшето – в Химико-технологичния институт, София. Работи като инженер по автоматизация в Девня, в Завода за калцинирана сода, понастоящем „Солвей Соди“ АД, до 2011 г.

Неговият афинитет към литературни изяви се проявява още в ранното юношество – печели радио-конкурс за съчинение на тема „Моят роден град“, обявен от Националното радио, София. Като войник е дописник на списание „Граничар“, а по-късно – във вестниците „Девненски възход“ и „Полет“, „Литература и общество“ и „Парекордзагани цайн“. Книгата му „Дописки, пътеписи, размисли“ – първа част, посвещава на хората с които дълги години работи и опознава света в екскурзии и експедиции. Готова за печат е и втората част на книгата, събрала впечатления от Западните Балкани и Париж. Избрани есета, писани в годините от 2011 до 2018, той представя в книгата си „Дванадесет са ...“. Част от пътеписната му проза е включена във Варненска белетристика „Антология XXI век“. Участва като автор и в алманаха "Литературен бриз" 2017 г. Негови произведения са превеждани на руски език.

Недялко Илиев е съпредседател на Клуб „Необятно съзнание“, гр. Варна от 15 години. Отличен е с *Нагръден знак за принос в литература* от Сдружение „Литература и общество“. Той е член на Съюза на независимите български писатели.